

та електронній формі, через веб-сайти (Інтернет), у вигляді CD (DVD) дисків, а також на придбання основних засобів, медичного обладнання, запасів, придбання нової комп'ютерної програми для роботи відділу бухгалтерії, цільове фінансування та інше.

Слід зазначити, що грошові кошти, які надійшли на рахунок комунального некомерційного підприємства з інших джерел фінансування і не використанні протягом календарного року, залишаються у розпорядженні міської дитячої поліклініки, вилученню у бюджет не підлягають і використовуються у наступному році.

Таким чином, за результатами проведеного дослідження можна стверджувати, що галузь вторинної медичної допомоги поглинає велику частину державного бюджету, який виділяється на систему охорони здоров'я та утримання персоналу. Планування і затвердження ефективної сучасної системи охорони здоров'я має здійснюватися із урахуванням національної специфіки, а також базуватися на передовий світовий досвід.

Список використаних джерел:

1. Медична реформа. Урядовий портал [Електронний ресурс] // – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/rozvitok-lyudskogo-kapitalu/reforma-sistemi-ohoroni-zdorovya>
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16.07.1999 р. (поточна редакція – Редакція від 01.07.2021 р.). [Електронний ресурс] // – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва». Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 24.01.2011 № 25 (поточна редакція – Редакція від 24.01.2011). [Електронний ресурс] // – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0189-11#Text>
4. Порядок складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування. Затверджено наказ Міністерства фінансів України № 44 від 24.01.2012 (поточна редакція – Редакція від 29.01.2021). [Електронний ресурс] // – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0196-12#Text>
5. Звіт про надходження та використання коштів загального фонду (форма № 2м) КНП «МДП № 1» ХМР за 2018 – 2020 рр.

МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ДОРОЖНЬО- БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Коханова О. Ф., викладач економічних дисциплін II категорії,
Бондаренко С. М., викладач економічних дисциплін вищої категорії,
Харківський державний автомобільно – дорожній коледж, м.Харків*

В умовах посилення загальнополітичної та економічної нестабільності зовнішнього середовища, радикальних змін політичного режиму і системи цінностей, в умовах пандемії Covid - 19 питання оперативності виявлення впливу зовнішніх чинників на результати фінансово-економічної і виробничої

діяльності підприємства постало особливо гостро. Також існує проблема нестачі кваліфікованих спеціалістів, особливо це стосується вищої та середньої ланок менеджерів. Актуальність проблеми підтверджує і той факт, що сьогодні багато великих підприємств, створюють у своїй структурі спеціальні підрозділи, які повинні забезпечувати їхню економічну і фінансову безпеку. Однак ці новостворені служби здебільшого не мають розробленої наукової системи оцінки й забезпечення безпеки підприємств, теоретичної бази своєї роботи, що істотно знижує ефективність їх функціонування.

Негативним впливам та загрозам ззовні піддається кожне підприємство незалежно від форми власності та організаційно-правової форми, не виняток і дорожньо-будівельні підприємства. Ці загрози призводять до виникнення дисбалансу та серйозного погіршення основних техніко-економічних показників функціонування. Тому, виникає потреба гнучко реагувати та своєчасно здійснювати відповідні зміни, адаптуватися до конкретних ситуацій, шукати шляхи та способи переорієнтації цілей для забезпечення беззбиткової діяльності, збереження своєї ніші на ринку, підвищення конкурентоспроможності своїх робіт і послуг.

Економічна безпека є універсальною категорією, яка відображає здатність підприємства забезпечувати стійкий розвиток, як в поточному періоді, так і на перспективу. Економічну безпеку підприємства слід розуміти як комплексну характеристику результатів діяльності дорожньо-будівельного підприємства, одержаних завдяки ефективному використанню його ресурсів, скерованих на досягнення цілей й убезпечення його діяльності від загроз зовнішнього та внутрішнього середовища.

Для дорожньо-будівельного підприємства надзвичайно важливо розробити систему управління фінансово - економічною безпекою, яка б інтегрувала в собі такий рівень, який здатний підтримувати безпеку підприємства в майбутньому. Система управління фінансово-економічною безпекою кожного підприємства є індивідуальною, її повнота і дієвість залежать від чинної в державі законодавчої бази, обсягу матеріально-технічних і фінансових ресурсів, виділених керівниками підприємств, від розуміння кожним із працівників важливості гарантування безпеки, а також від досвіду роботи керівників. Система фінансово-економічної безпеки дорожньо – будівельного підприємства покликана забезпечити можливість оцінити перспективи зростання підприємства, розробити тактику і стратегію його розвитку. [1]

Під системою фінансово – економічною безпекою розуміється комплекс заходів: організаційно-управлінських, технологічних, технічних профілактичних і маркетингових, спрямованих на реалізацію захисту інтересів дорожньо – будівельного підприємства від зовнішніх і внутрішніх загроз або взаємопов'язаних заходів організаційно-правового характеру, що здійснюються спеціальними органами, службами, підрозділами суб'єкта господарювання та спрямовані на захист життєво важливих інтересів особистості, підприємства і держави. [2]

Ефективне управління дорожньо –будівельним підприємством передбачає також розроблення дієвих механізмів забезпечення достатнього рівня його фінансово-економічної безпеки, прийняття рішень на основі системного підходу.

Механізм управління фінансово-економічною безпекою - це система обумовлених цілей, завдань, принципів, функцій, що дає можливість приймати оптимальні рішення стосовно стабільного функціонування дорожнього-будівельного підприємства та напряду його подальшого розвитку, контролювати стан його економічної безпеки.

Суттєвим аспектом при цьому є сама структура механізму, в якій мають поєднуватися організаційна, економічна та забезпечувальна складові щодо планування, організації, мотивації і контролю для досягнення найвищого рівня захищеності підприємства.

Метою цього механізму є забезпечення необхідного рівня безпеки задля досягнення підприємством своїх як тактичних, так і стратегічних цілей.

Мета реалізується через: визначення цілей, завдань, функцій, принципів фінансово-економічної безпеки; створення служби фінансово-економічної безпеки на підприємстві; формування бюджету служби безпеки; грошове забезпечення економічної безпеки; неперервний контроль за дотримання планових показників і аналіз відхилень; діагностика стану безпеки. При цьому до змін зовнішнього середовища через пандемію адаптується не лише механізм управління фінансово – економічною безпекою і вся система управління, а також формується активна стратегія розвитку [3].

Об'єктом виступає економічний стан дорожньо – будівельного підприємства в поточному і перспективному періоді.

Для забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємство здійснює структурування та комбінування елементів системи фінансово - економічної безпеки індивідуально. Не на усіх підприємствах є всі елементи. Для дослідження фінансово - економічної безпеки дорожньо – будівельного підприємства визначаються такі складові, як: фінансова, інтелектуальнокадрова, техніко-технологічна, політико-правова, екологічну та силова.

Фінансова складова найважливіша. Тому від врахування всіх її особливостей залежить й загальна безпека підприємства. Суть фінансової безпеки дорожньо-будівельного підприємства полягає у створенні такого фінансового стану, який характеризується: збалансованістю і якістю фінансових інструментів, технологій і послуг; стійкістю до загроз; здатністю підприємства забезпечувати реалізацію фінансових інтересів, а також місії і завдань достатніми обсягами фінансових ресурсів; а також спрямованістю на ефективний і сталий розвиток. [4]

До складу фінансових інструментів відносяться: платіжні інструменти (доручення, акредитив та ін.), кредитні інструменти (угоди про кредитування), депозитні інструменти (депозитні сертифікати, угоди), інвестиційні інструменти (акції, паї), інструменти страхування (страхова угода). [5]

Слід зазначити, що на зміни фінансово - економічної безпеки підприємства істотно впливає стадія життєвого циклу, на якому воно знаходиться.

На стадії створення основними загрозами безпеки виступають загрози від неправильного позиціонування підприємства на ринку і від помилок в організації виробництва продукції чи надання робіт і послуг. Найбільш небезпечна стадія - стадія зростання дорожньо-будівельного підприємства, тому що позиція підприємства ще не є стабільна і піддається впливу зовнішніх і внутрішніх загроз. На стадії зростання рекомендується найбільшу увагу приділити питанням розширення виробництва та вдосконаленню менеджменту. На стадії спаду підприємство характеризується низьким рівнем забезпечення фінансово - економічної безпеки. Велику увагу тут слід приділити фінансовим питанням і збереженню ефективних напрямів діяльності.

Важливою умовою стабільної роботи дорожньо –будівельних підприємств є ефективна методика управління діяльністю, якість і вартість матеріалів для будівництва, своєчасність їх доставки на місце будівництва, температурний режим, характер взаємовідносин з постачальниками матеріалів та органами місцевої влади, політика встановлення договірних цін, обізнаність з ситуацією на ринку і конкурентами.

Методологічний апарат забезпечення фінансової – економічної безпеки дорожньо-будівельного підприємства може включати такі методи, як: техніко-економічні розрахунки, метод калькулювання, бюджетування балансовий метод, економіко-статистичний, економіко-математичний, експертних оцінок, амортизації активів, реінжинірингу, логістики, аудиту, оптимізації оподаткування. Фінансовими важелями може виступати система стимулів та заохочень для керівників за ухвалення ефективних управлінських рішень і система санкцій за негативні наслідки їх дій у сфері фінансової безпеки, а також загальний внутрішній механізм управління, заснований на його власній фінансовій філософії. [5]

Стратегія фінансово- економічної безпеки повинна включати:

- характеристику зовнішніх і внутрішніх загроз економічній безпеці підприємства;

- визначення і моніторинг чинників, які зміцнюють або негативно впливають на стійкість його соціально-економічного стану на короткострокову і середньострокову перспективу;

- визначення критеріїв і параметрів допустимих значень показників, що характеризують інтереси дорожньо-будівельного підприємства і відповідають вимогам його фінансово-економічної безпеки;

- розробку економічної політики, що включає механізми обліку, які впливають на стан фінансово - економічної безпеки;

- напрями діяльності підприємства відносно реалізації стратегії. [6]

Системи інформаційно-аналітичного забезпечення механізму управління фінансово – економічною безпекою формується на базі: даних бухгалтерського, оперативного та статистичного обліку і звітності; галузевих показників діяльності підприємств-аналогів; звітів та планів і прогнозів, отриманих у

процесах стратегічного, тактичного і оперативного планування, аналізу, контролю і бюджетування; оцінки загроз фінансовій безпеці дорожньої галузі. [7, 8].

Отже, механізм управління фінансово- економічною безпекою дорожньо-будівельних підприємств являє собою впорядковану сукупність таких взаємодіючих складових, дія яких спрямована на якісну реалізацію захисту інтересів дорожньо-будівельного підприємства від зовнішніх і внутрішніх загроз, на оперативне реагування на зміни зовнішнього і внутрішнього середовища, збереження та зміцнення стійкої позиції підприємства на ринку в умовах жорсткої конкуренції, задоволення потреб споживачів, захист і зберігання матеріальних та фінансових ресурсів підприємства, підтримку збалансованої виробничогощподарської діяльності і забезпечення отримання прибутку.

Список використаних джерел:

1. Зось – Кіор М.В., Дячков Д.В., Павлик Р.В. Система економічної безпеки підприємства: поняття, принципи, сутність. Економіка і підприємництво. 2019. № 5 (110). URL: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2019-5-19> (дата звернення 12.11.21).
2. Основи економічної безпеки : підручник / О.М. Бандурка та ін. Харків : Нац. ун-т внутр. справ, 2003. 236 с.
3. Лабунська С.В. Методологічні основи формування системи економічної безпеки інноваційно активного підприємства [Електронний ресурс]. URL: ir.nmu.org.ua (дата звернення 11.12.21).
4. Отенко І. П. Економічна безпека підприємства : [навч. посіб.] / І. П. Отенко, Г. А. Іващенко, Д. К. Воронков / ХНЕУ. – Х. : ХНЕУ, 2012. – 251 с.
5. Лазарева А.П. Фінансово-економічна безпека підприємства та механізм її забезпечення [Електронний ресурс. URL: http://xn--e1aajfpcds8ay4h.com.ua/files/image/konf_13/doklad_13_7_00.pdf (дата звернення 11.12.21).
6. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. С. Іванілов — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 728 с.
7. Донець Л.І. Економічна безпека підприємства : навч. пос. / Л.І. Донець, Н.В. Ващенко. – К.: Центр учбової літератури, 2008. - 240 с.
8. Лаврова Ю.В. Механізм забезпечення фінансової безпеки підприємства / Ю.В. Лаврова // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2010. - № 29. – С. 127-130.

ІЄРАРХІЯ РІВНІВ КОМУНІКАЦІЙНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ЯК ЧИННИКУ ЗНИЖЕННЯ КОМУНІКАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМАНДИ (НА ПРИКЛАДІ СИТУАЦІЙ ВИМІРЮВАННЯ РИЗИКУ)

*Кривуля П. В., канд. екон. наук, Сафонова К. Я., магістр,
Східноукраїнський національний університет імені В. Даля*

У дослідженні, частину якого презентовано у доповіді, розглядаються комунікаційні ризики у складі когнітивних ризиків як факторів комунікаційної спроможності до інформаційно-аналітичного забезпечення управлінських